

Economic Cooperation Organization (ECO)- Health Tourism Challenges in Iran

ECO (Economic Cooperation Organization)

- تاریخچه:

- ۱۹۷۹ - ۱۹۶۴: ایران، پاکستان و ترکیه:

- سازمان همکاری منطقه ای برای توسعه یا

(Regional Cooperation for Development (RCD))

- پس از انقلاب ایران (۱۳۵۷)، کار سازمان با وقفه مواجه شد و در سال ۱۳۶۴ با نام «اکو» حیات خود را از سر گرفت.

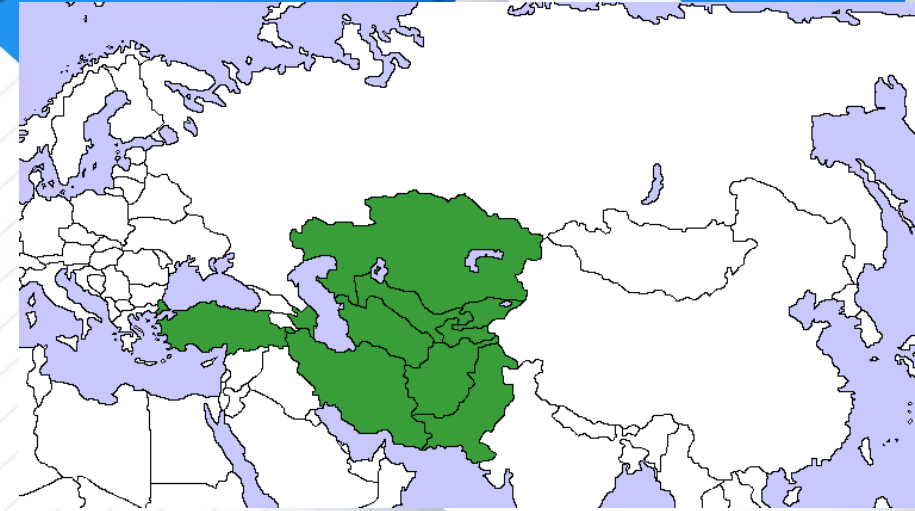
- پس از فروپاشی شوروی (۱۳۷۲):

- کشورهای افغانستان، جمهوری آذربایجان، قزاقستان،

ترکمنستان، قرقیزستان، ازبکستان و تاجیکستان

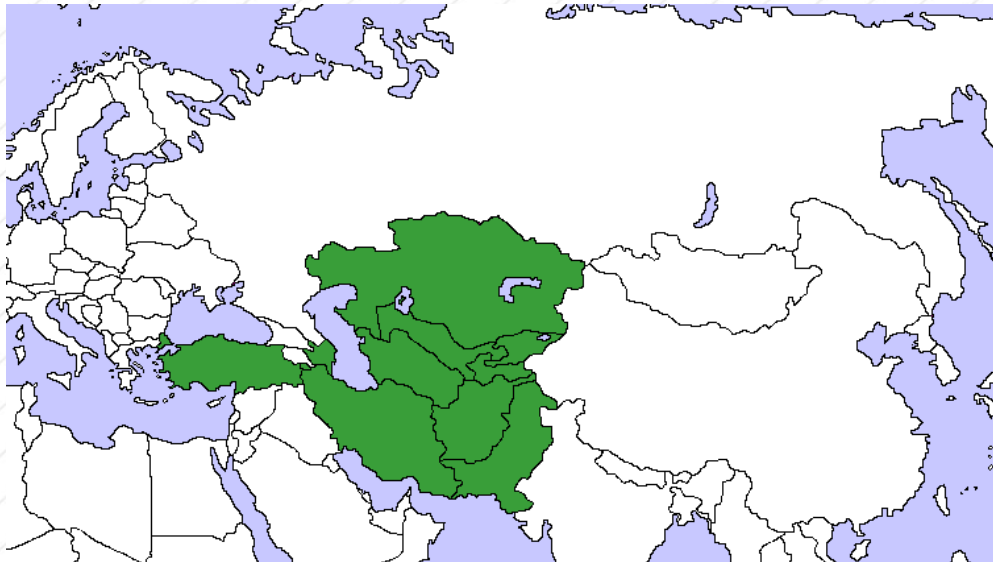
- روز ۲۸ نوامبر (۷ آذر ماه) به مناسبت اوج فعالیت‌های

این سازمان (پیوستن ۷ کشور دیگر): روز اکو

ECO (Economic Cooperation Organization)

- منطقه اکو یک منطقه ای استراتژیک است:
- **منابع طبیعی فراوان** (منابع عظیم نفت و گاز، مواد معدنی فلزی از جمله مس، طلا، روی و ذخایر عظیمی از مواد معدنی غیرفلزی)
- از همه مهم تر **نیروی انسانی** یا **سرمایه انسانی** فراوان (۴۸۰ میلیون نفر)

ECO (Economic Cooperation Organization)

- نکته مهم دیگر در بیان اهمیت استراتژیک سازمان اکو در تعاملات اقتصادی جهان:
- مرز مشترک با اروپا، خلیج فارس، روسیه، هند و چین می باشد
- **ایران** به عنوان بزرگترین تولیدکننده نفت و گاز در منطقه اکو
- **ترکیه** به عنوان دروازه اکو به اروپا

ECO (Economic Cooperation Organization)

• وجود یک سازمان منطقه ای قدرتمند:

- جابجایی سرمایه انسانی تسهیل می گردد
- ایجاد فرصت های اقتصادی در تولید صنعتی
- فراهم شدن زمینه فناوری دانش روز در سطح منطقه

- فراهم شدن زمینه های لازم برای بهره برداری بیشتر از منابع

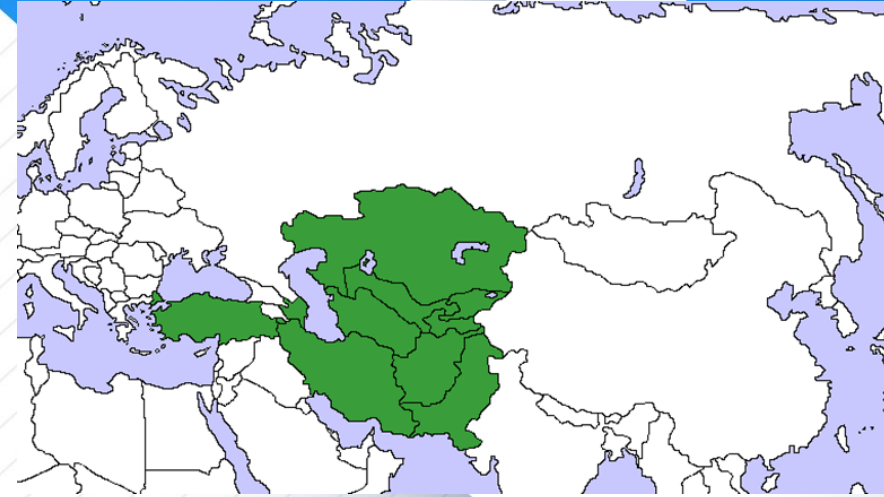
• در نتیجه:

- توسعه صنعتی بیشتر
- توسعه و رفاه اجتماعی بیشتر

ECO (Economic Cooperation Organization)

- قدم اول در حصول این نتایج
- وجود یک برنامه استراتژیک صنعتی منطقه ای
- است که در آن توانمندی ها، فرصت ها، تهدیدها و کمبودها مدنظر قرار گیرد.

ECO (Economic Cooperation Organization)

• اهداف تعریف شده سازمان :

- (۱) ارتقای شرایط برای توسعه اقتصادی پایدار و افزایش سطح زندگی و رفاه مردم
- (۲) گسترش تجارت درون منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای و حذف موانع تجاری.
- (۳) تلاش در جهت ادغام تجارت کشورهای منطقه با تجارت جهانی و ارتقای همکاری‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، فنی و علمی
- (۴) توسعه زیربنای حمل و نقل و ارتباطات

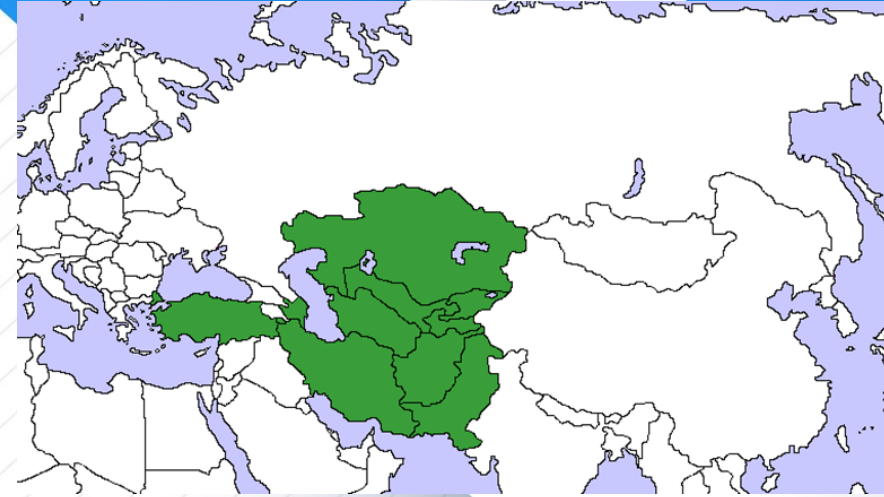
ECO (Economic Cooperation Organization)

اهداف تعریف شده سازمان :

(۵) توسعه همگرایی بخش دولتی و خصوصی با تأکید بر آزادسازی اقتصادی

(۶) برگزاری نمایشگاههای هنرهای فولکلور، سنتی و مدرن.

(۷) تدوین برنامه مشترک جهت توسعه منابع انسانی و بهره‌برداری از منابع طبیعی

ECO (Economic Cooperation Organization)

- به رغم همه این برگ های برنده، اکو تا کنون نتوانسته است به یک سازمان فعال در عرصه همکاری منطقه ای بدل شود.

- عوامل واگرایی در سازمان اکو را می توان در موارد زیر خلاصه کرد:

۱- تفاوت ساختار اقتصادی کشورهای عضو:

- مثلاً کشورهای آسیای مرکزی که در حال گذار از یک سیستم متمرکز به سوی اقتصاد بازار هستند، و یا گسترده تر بودن بخش خصوصی در ترکیه نسبت به دیگر کشورهای عضو اکو؛

ECO (Economic Cooperation Organization)

- عوامل واگرایی در سازمان اکو را می توان در موارد زیر خلاصه کرد:

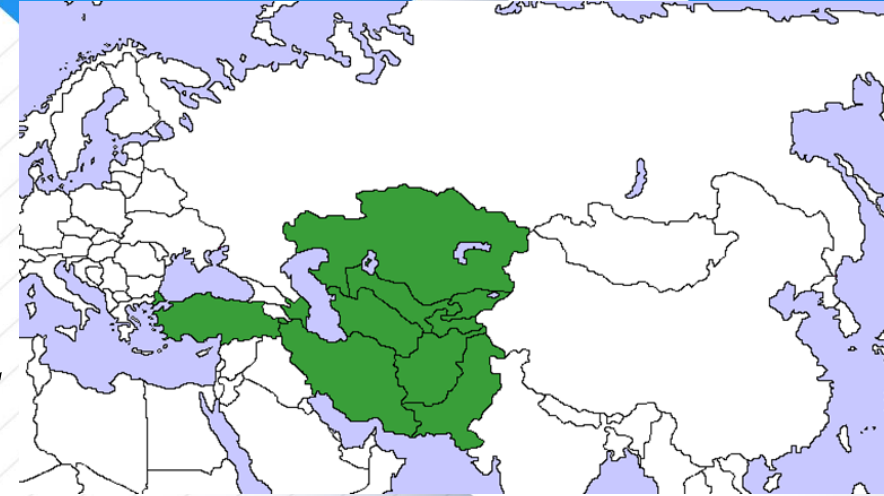
۲- فقدان برنامه مدرن اقتصادی و نامکمل بودن اقتصاد کشورهای عضو

۳- ضعف بخش خصوصی

- صرف نظر از پاکستان و ایران دیگر کشورهای عضو اکو دارای بخش خصوصی بسیار ضعیف و نوپایی هستند.

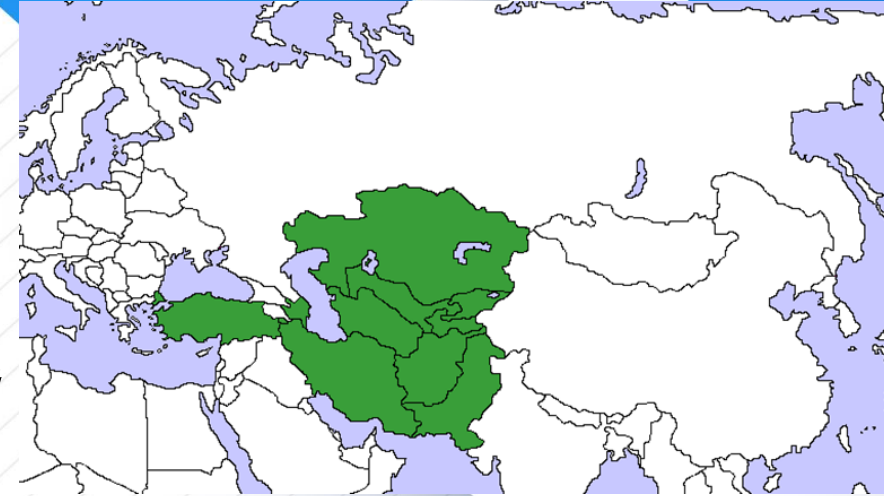
۴- فقدان سرمایه برای توسعه در اکثر کشورهای عضو بخصوص افغانستان و کشورهای آسیای مرکزی؛

۵- فقدان نهادهای لازم به منظور حمایت از روابط تجاری منطقه ای و بین المللی در برخی از کشورهای عضو؛

ECO (Economic Cooperation Organization)

- عوامل واگرایی در سازمان اکو را می توان در موارد زیر خلاصه کرد:

- ۶- ضعف قوانین و فقدان مقررات ناظر بر تجارت و سرمایه گذاری در برخی از کشورهای عضو؛ و حجم نه چندان چشمگیر تعاملات اقتصادی و تجاری بین سه کشور قدرتمند سازمان (ایران، ترکیه و پاکستان) علی رغم عضویت دیرینه شان در سازمان آ.ر.سی.دی و جانشین آن اکو؛
- ۷- عدم وجود اطمینان لازم و نگرانی برخی از اعضا نسبت به نیات یکدیگر با توجه به تفاوت نظام ها و دیدگاه های سیاسی در این کشورها

ECO (Economic Cooperation Organization)

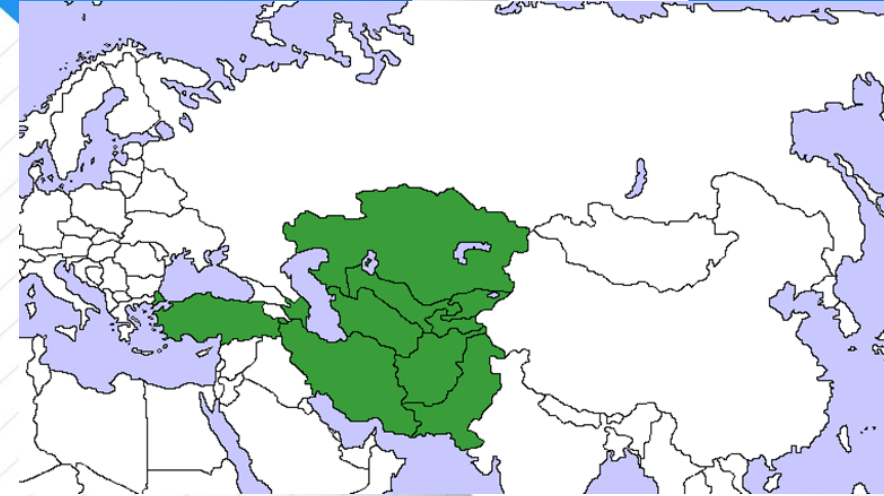
• عوامل واگرایی در سازمان اکو را می توان در موارد زیر خلاصه کرد:

- ۸- اعمال نفوذ برخی کشورهای خارجی و فرامنطقه ای از جمله آمریکا و اسرائیل به خصوص در دو کشور ترکیه و جمهوری آذربایجان و با حضور نظامی آمریکا در افغانستان.
- ۹- عدم وجود دیدگاه های سازنده منطقه ای چراکه لازمه پیشرفت و توسعه، گذشت اعضا از منافع کوتاه مدت در مقابل منافع کلی تر و بلند مدت تر است.

ECO (Economic Cooperation Organization)

- عوامل واگرایی در سازمان اکو را می توان در موارد زیر خلاصه کرد:

- ۱۰- تفاوت رژیم های سیاسی و تعارضات سیاسی و عقیدتی بین اعضا

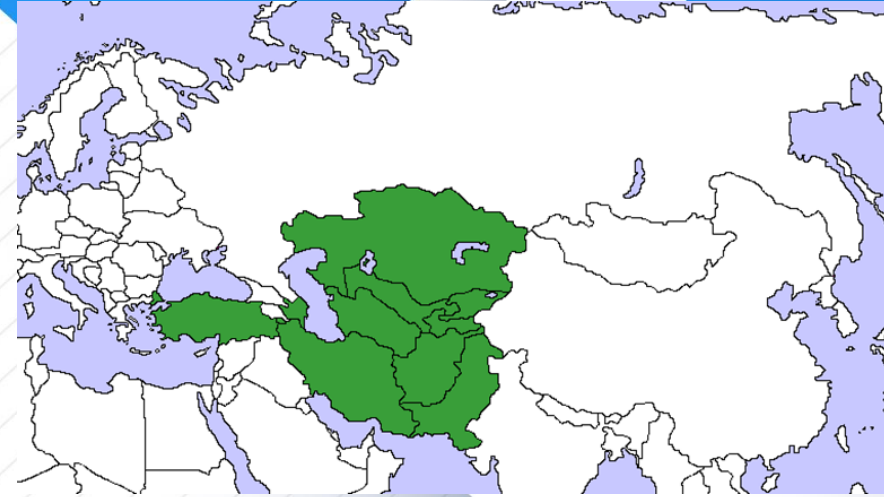
- مثلاً ایران و ترکیه که این کشور خواهان حکومت های سکولار و تضعیف گام به گام هویت شیعی در منطقه به ویژه جمهوری آذربایجان می باشد در حالیکه، ایران خواهان وجود حکومت های اسلامی بوده و همواره از نظام لائیک انتقاد شدید کرده است.

ECO (Economic Cooperation Organization)

- عوامل واگرایی در سازمان اکو را می توان در موارد زیر خلاصه کرد:

۱۱- دلبستگی اعضاء به غیر از منطقه

- مثلاً همکاری ترکیه با غرب به ویژه آمریکا، اروپا تلاش برای پیوستن به اتحادیه اروپا؛ یا پاکستان که در تعاملات اقتصادی خود نیم نگاهی به شرق و نیم نگاهی به غرب دارد تجهیز منابع اقتصادی خود برای هماهنگی با اقتصاد بین المللی را دارای اهمیتی حیاتی تر می داند تا تقویت همکاری با اکو.

ECO (Economic Cooperation Organization)

- عوامل واگرایی در سازمان اکو را می توان در موارد زیر خلاصه کرد:

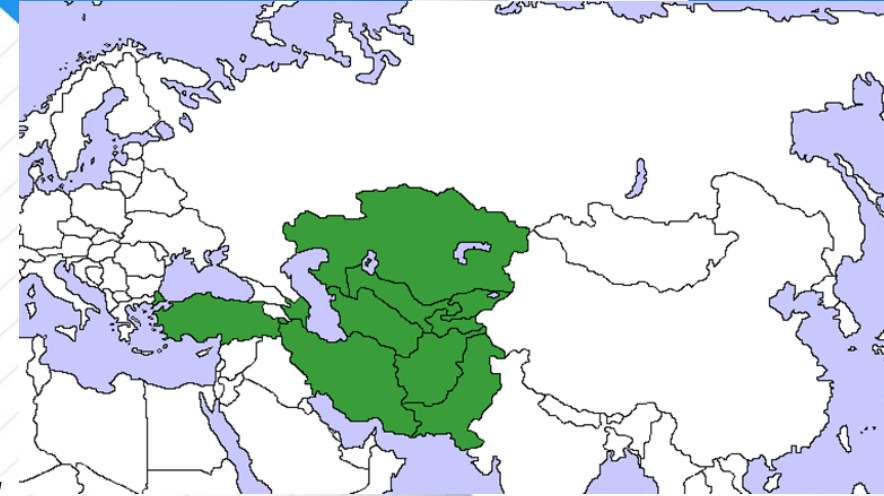
۱۲- نوپا بودن حکومت فقدان امنیت و ثبات سیاسی در برخی از کشورها مانند آسیای مرکزی افغانستان که با مسائلی از جمله جنگ و اشغال از سوی نیروهای بیگانه، قاچاق موادمخدر و درگیری های قومی و قبیله ای، فقر و محرومیت دست و پنجه نرم می کند؛

ECO (Economic Cooperation Organization)

- عوامل واگرایی در سازمان اکو را می توان در موارد زیر خلاصه کرد:

۱۳- حل نشدن رژیم حقوقی دریای خزر، که روابط کشورهای ذینفع در این رابطه را تحت الشعاع خود قرار می دهد و کدورت ها و دلخوری های سیاسی مانع در روند همگرایی سیاسی و اقتصادی بین اعضای سازمان اکو می شود.

ECO (Economic Cooperation Organization)

• توریسم سلامت:

• امروزه گردشگری به قدری در توسعه اقتصادی - اجتماعی کشورها اهمیت یافته است که اقتصاددانان آن را صادرات نامرئی نام نهاده اند.

• امروزه کشورهایی که برای افزایش درآمد ناخالص ملی خود از طریق گسترش بازار خدمات برنامه ریزی کرده اند، بازار گردشگری را به عنوان **مهم ترین بازار با گردش مالی، اشتغال زایی مولد و حاشیه سود بالا** یافته اند.

ECO (Economic Cooperation Organization)

• **توریسم سلامت:**

• گردشگری سلامت، سفری سازمان یافته از محیط زندگی فرد به مکان دیگر است که به منظور حفظ، بهبود و دستیابی مجدد به سلامت جسمی و روحی فرد صورت می پذیرد

• از نظر سازمان بهداشت جهانی:

• **سلامت فقط نداشتن بیماری نیست، بلکه برخورداری از رفاه کامل روانی، جسمی، اجتماعی و معنوی**

ECO (Economic Cooperation Organization)

• توریسم سلامت:

• توسعه بخش گردشگری و به صورت اختصاصی گردشگری سلامت می تواند موجب بهبود سیاست های تولید ناخالص داخلی، بدون نفت شود.

• مطابق گزارش دفتر بررسی بازار و خدمات سازمان توسعه تجارت ایران:

• در سال ۱۴۰۰ میتوان کشور را به یکی از قطب های اصلی این صنعت در منطقه تبدیل کرد

• از این رهگذر، نه تنها از میزان خروج ارز کاسته میشود، بلکه درآمد ارزی بالایی حاصل میشود و زمینه اشتغالزایی مستقیم و غیرمستقیم و جذب سرمایه گذاری فراهم میآید.

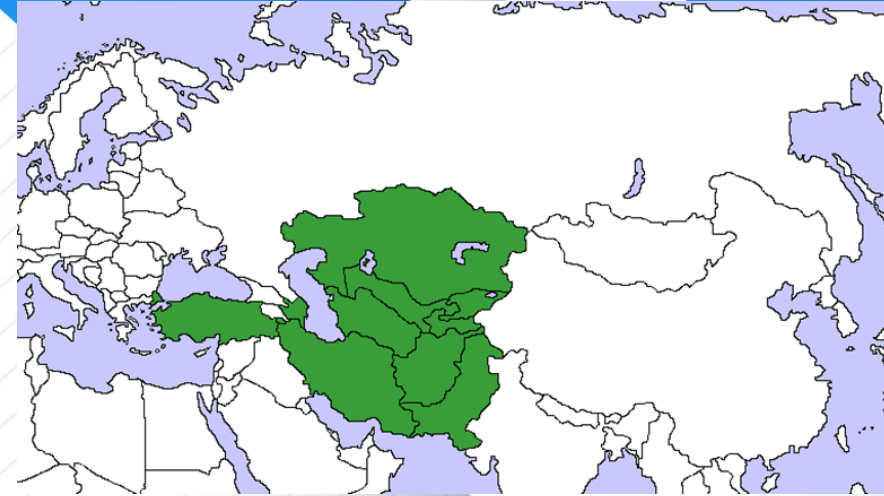

ECO (Economic Cooperation Organization)

• توریسم سلامت:

• شایعترین عوامل مسافرت پزشکی:

- مسن شدن جمعیت در کشورهای توسعه یافته
- در دسترس بودن خدمات پیشرفته پزشکی با کیفیت و ارزان در کشورهای در حال توسعه در مقایسه با کشورهای توسعه یافته
- لیست های طولانی انتظار برای عمل جراحی در کشورهای توسعه یافته
- نبود بیمه درمانی

گردشگری سلامت

گردشگری درمانی

گردشگری پیشگیرانه

گردشگری صحت

مراقبت و نگاهت

درمان های جایگزین

درمان های پزشکی

صحت عمومی
(روحی - روانی)

طب سنتی
طب سوزنی

انرژی درمانی
یوگا مدیتیشن

جراحی - کلینیکی
تشخیصی

جراحی
بیمارستانی

ECO (Economic Cooperation Organization)

• **توریسم سلامت:**

• شاخص های مهم در توسعه گردشگری سلامت:

۱- شاخص های فرابخشی مربوط به نهاد سیاست گذار

۲- شاخص های مرتبط با تامین کنندگان خدمات درمانی

۳- شاخص های مرتبط با تامین کنندگان خدمات گردشگری درمانی

۴- شاخص های مرتبط با تامین کنندگان خدمات گردشگری

ECO (Economic Cooperation Organization)

• **توریسم سلامت:**

• **شاخص های مهم در توسعه گردشگری سلامت:**

شاخص های فرابخشی مربوط به نهاد سیاست گذار

۱. وجود نهاد بین بخشی متولی، سیاست گذار، سازماندهی کننده و ناظر

۲. زیرساخت های ارائه خدمات بهبود پس از درمان

۳. انتخاب درست بازار هدف گردشگری درمانی

۴. هماهنگی کامل نهادهای مرتبط با گردشگری درمانی

۵. تهیه اطلس گردشگری درمانی موجود

ECO (Economic Cooperation Organization)

• توریسم سلامت:

• شاخص های مهم در توسعه گردشگری سلامت:

شاخص های فرابخشی مربوط به نهاد سیاست گذار

۶. برند سازی برای ایران در حوزه درمان

۷. تدوین استراتژی بازاریابی گردشگری درمانی در سطح کلان و خرد

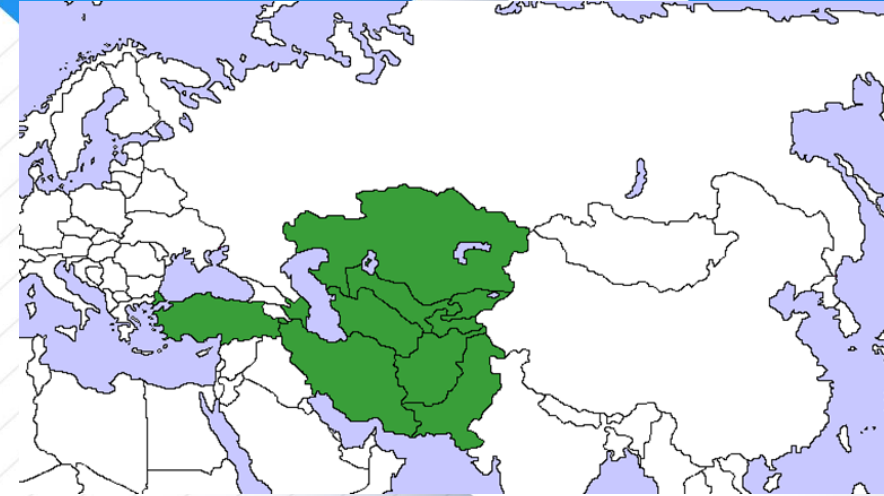
۸. طراحی نظام اطلاع رسانی داخلی جهت کنترل حساسیت های اجتماعی

۹. ایجاد و حمایت از نهادهای غیر دولتی (مانند انجمن ها و تشکلهای صنفی) برای

نظارت بر عملکرد اپراتورها، دخالت فعال در فرآیند سیاست گذاری و ...

۱۰. ایجاد تسهیلات برای مجموعه های فعال در کسب و کار گردشگری درمانی

۱۱. شناسایی مزیت های نسبی قطب های درمانی کشور

ECO (Economic Cooperation Organization)

• **توریسم سلامت:**

• **شاخص های مهم در توسعه گردشگری سلامت:**

شاخص های مرتبط با تامین کنندگان خدمات درمانی

۱. دسترسی مناسب بیمار خارجی به خدمات درمانی مورد نیاز (بیمارستان ها، مراکز مجهز، متخصصان و...)

۲. اخذ تاییدیه های بین المللی کیفیت (همانند JCI) توسط بیمارستان ها و مراکز درمانی

۳. نظام آموزش و ارجاع کادر حرفه ای درمانی

۴. نظام ثبت، کنترل و آمارگیری از بیماران درمان شده خارجی

ECO (Economic Cooperation Organization)

• **توریسم سلامت:**

• **شاخص های مهم در توسعه گردشگری سلامت:**

شاخص های مرتبط با تامین کنندگان خدمات گردشگری درمانی

۱. نظام تخصصی ارجاع بیمار خارجی

۲. وجود بسته های خدمتی متنوع (سبد کالاهای جایگزین و مکمل) برای بیماران

خارجی

۳. مستند سازی فرآیند دریافت خدمت و امکان ردیابی مرحله درمان بیمار خارجی

۴. توسعه نیروی انسانی (کادر درمانی آموزش دیده، مسلط به زبان بیمار؛ دارای

مهارت های روابط اجتماعی)

۵. وجود استانداردهای کیفیت خدمات (درمانی و گردشگری)

۶. طراحی نظام تعامل بهینه ذینفعان حوزه گردشگری درمانی کشور

ECO (Economic Cooperation Organization)

• **توریسم سلامت:**

• شاخص های مهم در توسعه گردشگری سلامت:

شاخص های مرتبط به تامین کنندگان خدمات گردشگری

۱. دسترسی به اطلاعات مراکز درمانی، جراحان و...

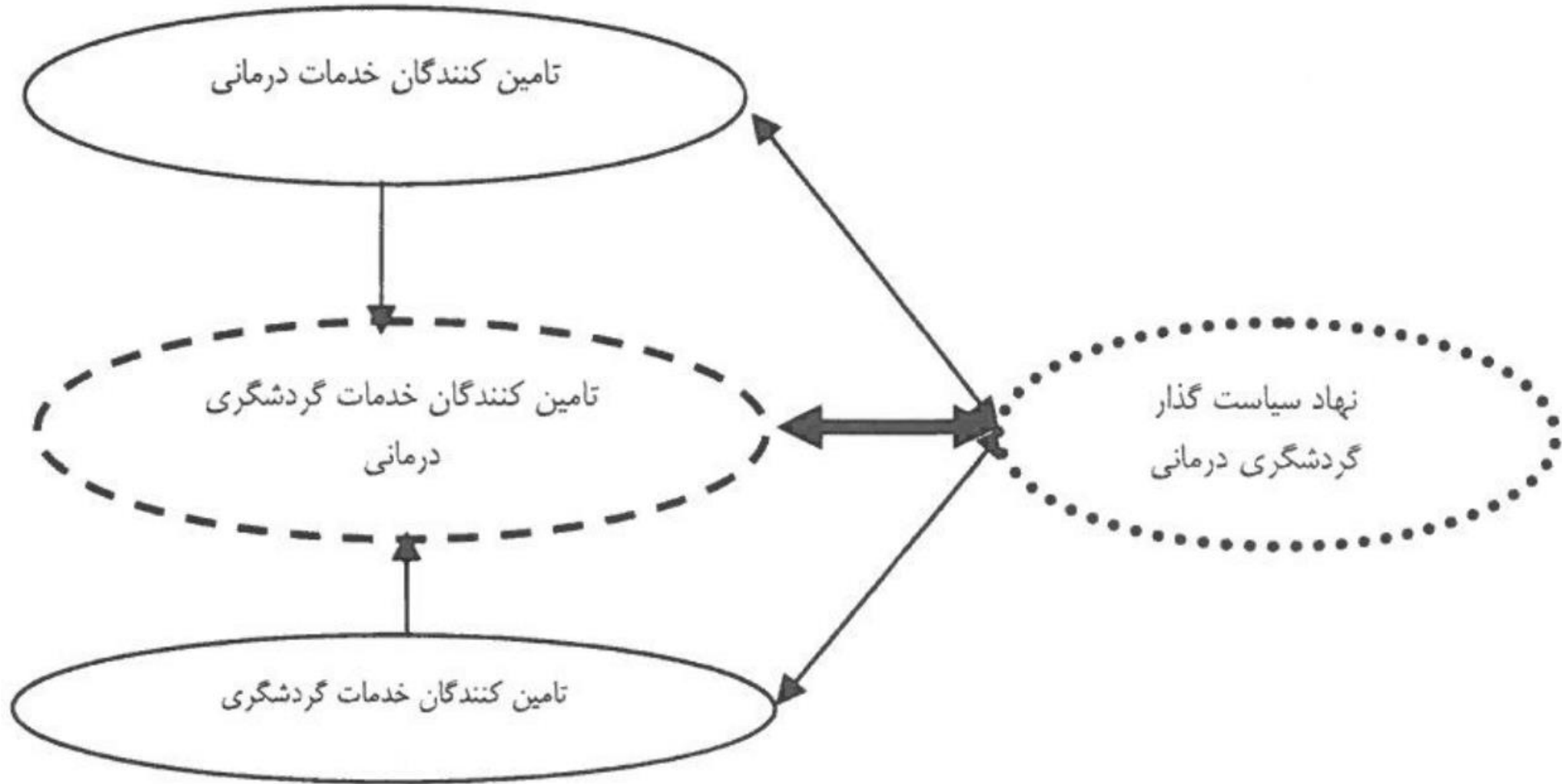
۲. دسترسی و امکان استفاده از کانال های توزیع و فروش بین المللی

۳. وجود ساختار پذیرش بیمه مسافر خارجی

۴. فرآیند دریافت ویزا (با مقصدها درمانی)

مدل ارتباط عوامل موثر بر گردشگری درمانی

ECO (Economic Cooperation Organization)

• توریسم سلامت:

• چالش های موجود در کشور در حوزه توریسم سلامت:

• نبود برنامه مدون گردشگری پزشکی

• ناکارآمدی دولت در حمایت از گردشگری پزشکی

• زیرساختهای درمانی نیازمند ارتقا

• استاندارد نبودن هزینه های درمانی و اعتبار

بیمارستانها

• همکاری اندک در مشارکت های بین بخشی در سطح

کلان و عملیاتی

ECO (Economic Cooperation Organization)

• توریسم سلامت:

• چالش های موجود در کشور در حوزه توریسم سلامت:

- کمبود منابع انسانی حرفه ای بخش سلامت
- نبود بازاریابی منسجم و مؤثر در زمینه گردشگری پزشکی
- نداشتن نظام ثبت، کنترل و آمارگیری از گردشگران پزشکی
- نبود نظام پاسخگویی به گردشگران ناراضی

